



N. Danzinger

ЈОШ 7.000 НЕСТАЛИХ ЖИВОТА

ПОРОДИЦЕ НЕСТАЛИХ ЛИЦА У
БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

THE MISSING
end the silence



ICRC



Успомене, једина веза са несталим животом. Брчко, 2004.

Као посљедица рата у Босни и Херцеговини судбина десетина хиљада људи остала је непозната. Према подацима Међународног комитета Црвеног крста/крижа (МКЦК) заснованим на захтјевима за тражење несталих које су поднијеле породице, **6.126 породица** још увијек чека информације о судбини својих **6.586 несталих** чланова породица. То значи да

- преко **700 мајки и очева** још увијек жељно ишчекује да сазнају шта се десило са њиховом дјецом
- близу **1.200 сестара и браће** још увијек се нада да ће пронаћи своју браћу и сестре
- више од **1.000 дјеце** је одрасло чекајући информације о судбини или повратку једног или оба родитеља
- преко **1.000 жена и мужева** су сами отхранили своју дјецу, не знајући да ли су удовице/удовци или нису
- близу **700 рођака, нећакиња и нећака, унучади** и других сродника наставља породичну дужност да трага за онима који још увијек нису пронађени
- најмање **1.250 чланова породица** који живе изван Босне и Херцеговине не знају ништа о судбини својих најмилијих.

НЕИЗВЈЕСНОСТ – СВАКОДНЕВНА БОРБА ПОРОДИЦА НЕСТАЛИХ

Да ли је мртав/мртва или жив/жива? Ако је мртав/мртва, како је умро/умрла и гдје је његово/њено тијело? Ако је жив/жива, шта се десило и гдје је сада? Да ли је патио/патила? Да ли ћу икада сазнати? Да ли ћу га/је икада поново срести? Да ли ћу икада сахранити његово/њено тијело и помолити се на његовом/њеном гробу?

Ова питања чине свакодневницу оних који још увијек не знају судбину својих чланова породице. Породице не могу наћи смирај докле год не постоје тачне информације о судбини њихових чланова породица или не дође до њихове идентификације или сахране. Остају заробљени између суровог ишчекивања и наде, маште и стварности. Неизвјесност њиховог губитка може изазвати дуготрајну и исцрпљујућу патњу, која узима данак у здрављу и добробити особе.

Наш највећи страх је да нећемо моћи пронаћи своје нестале чланове породица. Терет се повећава са смрћу других чланова породице, уз осјећај кривице. Моја мајка и отац умрли су не знајући шта се десило са мојим братом...
Фокус група, Приједор, 2016.

ТРАЖЕЊЕ – СВАКОДНЕВНА СНАГА ПОРОДИЦА НЕСТАЛИХ

Породице су пронашле смисао своје патње у борби за информације о судбини својих несталих чланова и узајамном помагању. Организовали су се у удружења, активно учествујући и дајући допринос у тражењу својих најмилијих. Многе породице у Босни и Херцеговини скоро сваког мјесеца обиљежавају датуме и догађаје који су довели до нестанка њихових чланова породица. Двије главне компоненте мисије ових породица јесу очување сјећања на оне који се још увијек сматрају несталима и вршење притиска на власти да дају одговоре о њиховој судбини.

Породице обиљежавају Међународни дан несталих. Бијељина, 2018.





Једна ружа за сваки нестали живот у локалној заједници. Приједор, 2018.

СА КАКВИМ СЕ ИЗАЗОВИМА ПОРОДИЦЕ НЕСТАЛИХ СУОЧАВАЈУ?

МКЦК већ двије деценије пружа психосоцијалну подршку породицама несталих лица у Босни и Херцеговини. Током 2016. године одржали смо пет фокус група са 65 чланова породица, посвећујући посебну пажњу промјени ситуације у којој се налазе породице двадесет година након рата. Ставови и потребе породица јасно изражени током фокус група су изнова потврђивани током бројних састанака са породицама и властима, уз подршку и присуство МКЦК-а током двије наредне године. Поред тога, они су додатно појашњени информацијама из 54 извјештаја о пројектима психосоцијалне подршке, које је подржао МКЦК, као и извјештајима психолога и психотерапеута који су одржали семинаре за породице несталих лица од 2016. до 2018. године.

Јавност и власти се фокусирају само на два питања – нестале и ексхумиране – али ту се ради о нечем пуно већем и утицајнијем за породицу. Свака породица је прича за себе. Није ријеч само о тијелима. Породице су разорене и нестанак утиче на генерације.

Фокус група, Приједор, 2016.



Удружење породица несталих бораца и цивилних Семберије и Мајељина

Нестали живот дочаран мајчиним везом. Бијељина, 2018.

Суочавање са дугорочном неизвјесношћу губитка

Најтеже се носити са тим да још увијек нису пронађени. Знамо да су мртви, али је важно да барем имамо двије кости. Иако је ово веома тешко за нас, то би барем значило да их можемо сахранити и пронаћи некакав мир.

Члан породице, Бијељина, 2017.

Психолошка подршка је потребна. Свако се брине за себе. Нема разумијевања у заједници. На крају све што можемо да учинимо за њих се своди на парастосе и мисе...

Фокус група, Брчко, 2016.

Мајке се осјећају усамљено, не физички, већ психички. Потребно им је да осјете да нису саме.

Фокус група, Сарајево, 2016.

Мени је нестало брат. Он има двоје дјеце. Као мушкарац, морао сам у име породице преузети одговорност за његово тражење. Најтеже ми је гледати патњу дјеце мога брата. Обоје су повучени, син више од ћерке. Он је ишао психологу у оквиру јавног система за заштиту менталног здравља, али је ситуација и даље тешка.

Брат несталог лица, Брчко, 2016.

Изузетно смо незадовољни спорим процесом проналажења несталих лица. Постоји толико много неидентификованих ексхумираних тијела у Босни и Херцеговини. Многи су идентификовани, али док год немаме информације да тијело сахраните, борба се наставља.

Отац несталог лица, 2017.

Суочавање са идентификацијом и тренутком када угледају посмртне остатке најмилијих

Они тренуци када је породица обавијештена о позитивном ДНК налазу у сврху идентификације јесу најтежи тренуци у животу породице. Потребна је велика подршка од свих који могу помоћи.

Фокус група, Сарајево, 2016.

Након што су ме позвали телефоном да ми потврде ДНК идентификацију мог оца, било је тако тешко као да је убијен тог дана, као да сам га управо изгубила.

Ћерка несталог лица, 2016.

Генерално, идентификације су веома стресне за породице, посебно када су обавијештене о ДНК и позване да потврде идентитет несталог лица. Неко (пратицац) би у тим тренуцима морао бити са породицом.

Представник удружења породица, 2016.

Суочавање са идентификацијом на основу дјелимичних посмртних остатака и њихова сахрана

Постоје случајеви када се неке кости морају замијенити са правим костима или када након неког времена пронађу друге дијелове тијела који се такође морају сахранити. То је изузетно тешко за породицу. Да ли да их сахранимо или не? Има ли то смисла? Али морамо, морално и правно. То нас потреса.

Брат несталог лица, 2017.

Дјелимичне идентификације и сахране су веома потресне (нпр. пронађена је лобања једног сина без тијела) што ставља породице у још тежу ситуацију да замишљају шта се десило прије и после смрти вољене особе.

Представник
удружења породица, 2017.

Чак и након идентификације, најтеже се носити са мучењем и патњом несталих лица, као и са порицањем почињених злочина. То је као да нестала лица нису постојала и као да се њихова смрт уопште није десила. Суочавање свих са истином и саосјећање од стране цивилног друштва је од суштинског значаја.

Представник
удружења породица, 2017.

Комеморације и сахране идентификованих чланова породице

Многи људи не схватају значај очувања сјећања и повратка у родно мјесто. Породицама је то потребно и морају то да наставе. Јер свуда, и тамо гдје сада живимо или гдје се враћамо, ми смо аутсајдери и придошлице.

Представник удружења
породица, Котор Варош, 2018.

Када се све заврши, огроман терет падне са наших плећа. Осјећања су помијешана. Након идентификације и сахране, ви сте истовремено и сретни и тужни.

Отац који је идентификовао
свога сина, Сарајево, 2016.

Након дугогодишњег рада са женама и мушкарцима којима су нестали чланови породица, и даље сам импресионирана и понизна пред њиховом снагом и издржљивошћу.

Упркос околностима и неизвјесности њиховог губитка, они су изградили или поново саградили своје домове, наставили да воде активан живот, да раде, студирају, подижу дјецу и унучад, и да се брину једни о другима. Међутим, кроз све то, они никад нису престали да траже своје најмилије и никад нису престали да подсјећају све актере на њихово право да знају. Многи од њих, чак и након што су идентификовали своје нестале чланове породице, остали су блиски са онима који још увијек нису, и даље им помажу и пружају подршку.

Људи често доживљавају породице несталих само као жртве – пасивне примаоце информација о судбини или тијела њихових најдражих – али они се издижу далеко изнад те улоге. Они су истински борци, активни чланови друштва и активни носиоци процеса проналажења несталих лица.

Можемо толико много научити од њих. Заузврат, најмање што заслужују јесте наше разумијевање и подршка.

Дијанела Рајкић, МКЦК

Породице несталих обиљежавају дан нестанка њихових чланова. Невесиње, 2017.



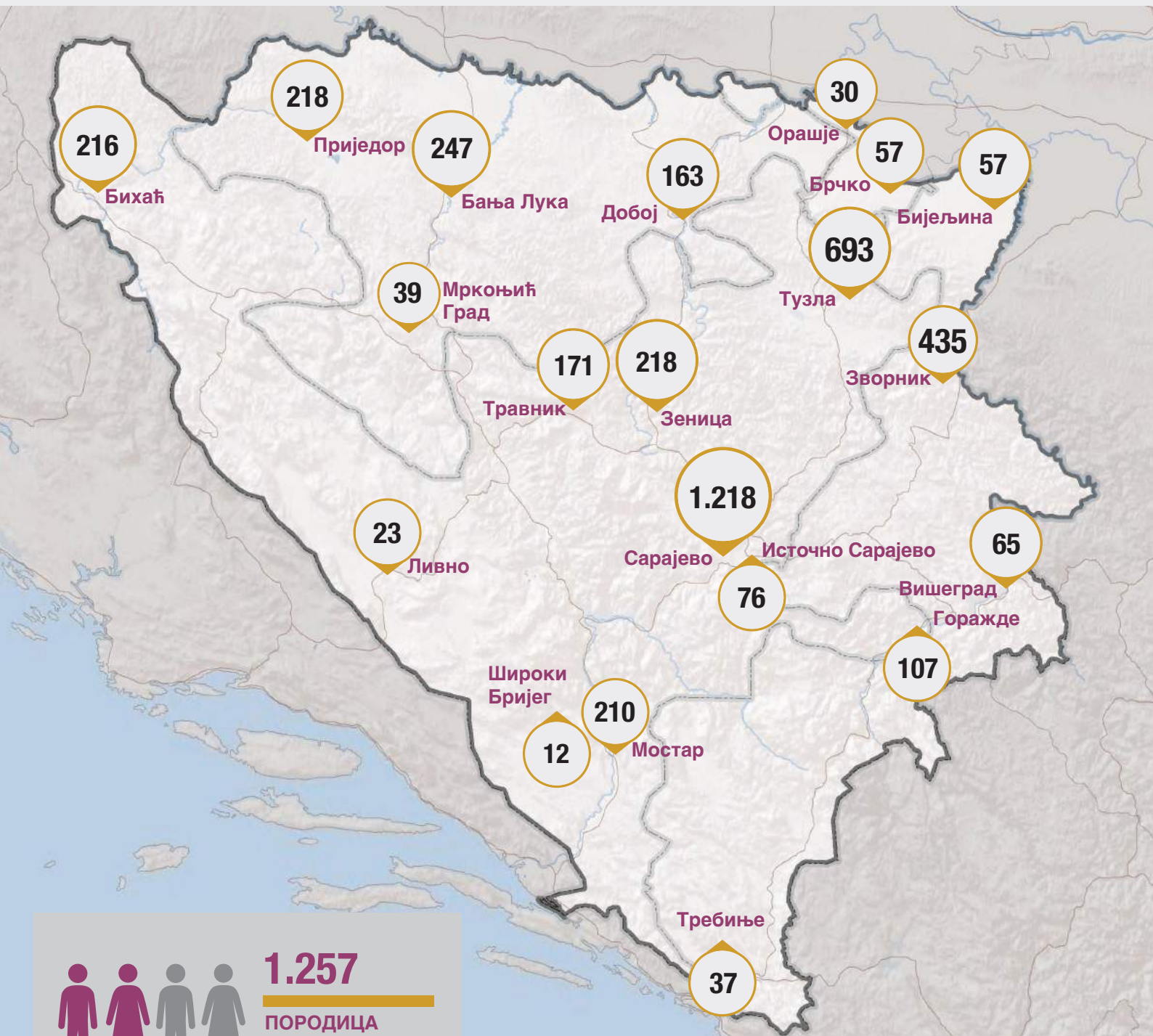
ЗАШТО ТРЕБА ДА НАМ ЈЕ СТАЛО?

Породице несталих лица не живе одвојено од нас. Оне живе међу нама и са нама. Они су наше комшије, радне колеге, колеге студенти, пријатељи, итд. Њихова борба и ангажовање доприноси процесу помирења читавог друштва у Босни и Херцеговини.

Наши приоритети су: тражење несталих, дружење, брига за друге чланове, људски приступ и подршка током идентификација, нарочито према родитељима несталих лица који живе сами.

Фокус група, Травник, 2016.

Према подацима МКЦК-а, **МАПА ПРИКАЗУЈЕ БРОЈ ПОРОДИЦА**, лица која се још увијек воде као нестала, по кантонима, регијама пребивалишта (што нужно не значи да су њихови чланови породица нестали на наведеним локацијама):



716 породица се од 1996. године одселило на непознату адресу.



Кампања МКЦК-а “Гдје је?” . Сарајево, 2018.

ШТА МОЖЕМО ДА УРАДИМО?

Породицама је потребно да заједница и свако од нас буде свјестан њихове борбе и специфичности њиховог губитка. За њих, све док немају поуздане одговоре или тијело које могу да сахране, њихови нестали чланови породице нису мртви упркос суровој реалности. **Исказивање солидарности за вријеме комеморација чини да се породице осјећају прихваћене и схваћене.**

“Свијест и саосјећање грађана, на примјер у Тузли, мијења се набоље. На почетку, сваког 11. дана у мјесецу (када се одржава сјећање на нестале) пролазници нису показивали разумијевање и негативно су се изражавали. Сада нам се и они придружују.”

Представник удружења породица, Тузла, 2017.

Саосјећање, емпатија, објашњења, информације, разговор о члану породице као особи, а не само као тијелу, тјеше их у њиховом болу током поступка идентификације – све ово чини велику разлику у животима породица несталих.

“Неки од нас су имали прилику да учествују на едукативним семинарима о преживљавању трауме, али ипак ситуација се мијења из тренутка у тренутак, понекад набоље, а понекад нагоре. Приступ тужиоца, лекара и патолога је најважнији за породице.”

Представник удружења породица, Тузла, 2016.

Према мишљењу породица, психолошка и социјална подршка коју им пружају различите владине и невладине организације, а посебно удружења породица несталих лица кроз дијељење искустава и заједничке активности, у свакодневном животу или у одређеним тренуцима, веома је корисна.

“Многе породице које имају дјецу која студирају имају минимална примања или су њихови чланови незапослени. То живот чини тежим, мада је друштвено-економска ситуација и других људи у Босни и Херцеговини подједнако тешка. Удружења породица помажу дјеци несталих лица да добију стипендије, што они изузетно цијене.”

Жена чији је муж нестao, која је одгојила двоје деце, Сарајево, 2016.

“Понекад разговарамо (са неким ко није свјестан свега овога), али чешће не разговарамо. Подршка коју добијамо од удружења породица, чак и ако је то само разговор, за нас је веома значајна.”

Чланови породица из Источног Сарајева и Бијељине, 2017.

ШТА ЈЕ ПРОЦЕС ТРАЖЕЊА НЕСТАЛИХ? КАКО ОН ФУНКЦИОНИШЕ?

Потрага за несталим лицима је сложен и захтјеван процес, најпознатији већини људи по своја два основна, али не и једина, задатка: ексхумацијама и идентификацијама.

Процес тражења несталих подразумева интензивну сарадњу различитих институција и организација за подршку. Захтјева поуздане информације о судбини несталих лица и/или о локацијама потенцијалних масовних или појединачних гробница које су дали или свјedoци или релевантни представници власти.

Институт за нестала лица (ИНЛ) и његових 18 истражилаца раде широм земље на прикупљању и обради података из различитих извора и на потенцијалним локацијама на којима су одложена тијела, а како би обезбиједили да се ваљани, провјерени и релевантни подаци доставе у оквиру захтјева за ексхумацију. Они се ослањају на анализу података о несталим лицима и околности њиховог нестанка наведене у захтјевима за тражење које су доставиле њихове породице, као и на информације које су дали вољни свјedoци или које су пронађене у разним архивама.

Успомене, докази живота након ексхумација. Сребреница





Све информације се пореде и провјеравају кроз њихов рад на терену и укључују се у захтјев за ексхумацију којег ИНЛ подноси Тужилаштву БиХ.

Тужилаштво БиХ, у сарадњи са другим институцијама као што је Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА), онда предузима кораке на подношењу захтјева Суду БиХ за добијање наредбе за ексхумацију.

ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА (ИНЛ)

ИНЛ је институција на државном нивоу са задатком да рјешава све случајеве несталих лица из претходног ратног сукоба, без обзира на националност, вјерску припадност, род или било која друга својства или статус. Састоји се од пет регионалних канцеларија (Бихаћ, Бања Лука, Источно Сарајево, Мостар и Тузла) и десет теренских канцеларија широм Босне и Херцеговине.

Поред тога, ИНЛ је задужен за успостављање и вођење Централне евиденције несталих лица у Босни и Херцеговини (ЦЕН), која је настала састављањем појединачних евиденција о несталим лицима из различитих домаћих и међународних извора и која садржи релевантне податке о пријављеним несталим лицима и њиховим нестанима. Процес верификације ЦЕН-а, који је тренутно у завршној фази, има за циљ прецизну евиденцију броја несталих лица и свих релевантних информација о њиховим нестанима, ексхумацијама и идентификацијама.

Са циљем пружања подршке ИНЛ-у у овом подухвату, МКЦК сарађује са Тужилаштвом Међународног резидуалног механизма за кривичне судове. Стручњаци МКЦК-а истражују архиву бившег Хашког трибунала ради добијања информација које би могле да расвијетле судбину несталих лица. Ако и када нађу такве информације, оне се анализирају и дијеле са Институтом.

МКЦК се такође обратио земљама чланицама НАТО савеза чији су контингенти били распоређени у Босни и Херцеговини за вријеме ратног сукоба, тражећи приступ информацијама релевантним за тражење несталих лица.



Организација породица шехида, погинулих бораца и несталих особа "Врбање" - Котор Варош - Трагик

Годишња комеморација у организацији породица несталих особа. Корићанске стијене, 2018.

ЕКСХУМАЦИЈЕ И ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

Ексхумације се предузимају у склопу координисаних активности од стране бројних институција, стручњака из области криминалистичке истраге и форензике, а које води надлежно Тужилаштво БиХ. Када се ископају, посмртни остаци се превозе у једну од дванаест мртвачница или костурница у БиХ на преглед и чување. Свака ексхумација не заврши откривањем посмртних остатака.

Судски вјештаци прегледају посмртне остатке да би утврдили основни биолошки профил остатака (укључујући и процјену старости, висине, пола, као и документовање идентификацијских карактеристика, денталног статуса и знакова трауме), утврдили узрок смрти, и евидентирали све личне ствари пронађене са остацима током обдукције.

Узорци костију или зуба за анализу ДНК се прикупљају и достављају Међународној комисији за нестала лица (ИЦМП) на обраду. Добијени ДНК профил се затим упоређује са ДНК профилима из референтних узорака крви које дају чланови породице.

Већина коначних идентификација се заснива на позитивном подудару ДНК профила из узорака костију или зуба и ДНК профила референтних узорака крви чланова породице, потврђених у облику извјештаја о подудару ДНК издатог од стране ИЦМП-а.

Према подацима ИНЛ-а из новембра 2018. године, до сада су ексхумирани посмртни остаци 25.500 лица, од којих је 23.247 идентификовано (15.216 на основу анализе ДНК – уз подршку ИЦМП-а и 8.031 традиционалном методом препознавања тијела и личних ствари). Ови су посмртни остаци предати породицама како би били достојанствено сахрањени, док се 7.227 лица још увијек воде као нестали.

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПОГРЕШНЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

Сви посмртни остаци ексхумирани кроз овај процес тражења несталих лица се чувају у мртвачницама и костурницама до њихове званичне идентификације. Након прегледа неидентификованих (НН) људских остатака који се тамо чувају, ИЦМП је 2018. године поднио извјештај да се ДНК профили 1.614 случаја не подударају са референтним крвним узорцима прикупљеним од породица несталих лица.

Претпоставља се да се већина НН посмртних остатака односи на потенцијалне погрешне идентификације посмртних остатака из првих дана након ратног сукоба и прије употребе идентификације на ДНК основи. Породице несталих лица која су идентификована без ДНК нису дале своје биолошке референтне узорке за потенцијалне ДНК идентификације јер су вјеровале да су чланови њихових породица већ пронађени и идентификовани. У циљу рјешавања проблема преосталих НН посмртних остатака, овим породицама су се обратили ИНЛ и ИЦМП да дају своје референтне узорке за потенцијалне ДНК идентификације преосталих НН посмртних остатака.



Фокус група са члановима удружења Жене Сребренице, Тузла, 2018.

УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА НЕСТАЛИХ ЛИЦА

Удружења породица су углавном формирана на основу конкретног догађаја из рата који је довео до нестанка њихових најмилијих (нпр. Жене Сребренице) или према мјесту пребивалишта породица (нпр. Удружење породица несталих бораца и цивила бањалучке регије). Иако удружења породица обично представљају породице из једне етничке групе, она су развила блиску и интензивну сарадњу, обједињујући своје захтјеве за одговорима о судбини њихових најмилијих.

Примарни циљеви свих удружења породица су, према њиховим ријечима, “истина и правда”, које су, за њих, нераскидиво повезане са тражењем несталих лица и пружањем подршке породицама. Они сматрају да је њихова лична одговорност као преживјелих да пруже помоћ органима власти у давању одговора породицама и довођењу оних који су починили ратне злочине пред лице правде.

Различити аспекти њиховог рада укључују: рјешавање питања која се односе на статус породица, изградњу и одржавање меморијалних центара, обезбјеђивање пратње породицама за вријеме идентификација, организовање колективних сахрана идентификованих, брига о томе да дјеца несталих лица похађају школу (уписи, стипендије, порези, итд), подизање свијести о њиховим проблемима у локалним заједницама, залагање за права породица код органа локалних власти, подношење кривичних пријава, прикупљање података од свједока и проналажење и помагање онима који свједоче на суду.

На основу контаката, комуникације и сарадње са МКЦК-а од 1996. године, више од 30 удружења породица у Босни и Херцеговини су и даље веома активна и истичу се у својој посвећености, спремности и проактивном приступу у пружању подршке породицама, заступајући њихове интересе и залажући се за њихова права.

Поред појединачних удружења у Босни и Херцеговини, постоје двије платформе које су креирала удружења породица, једна у оквиру ИНЛ-а у Босни и Херцеговини и једна на регионалном нивоу која окупља удружења породица из бивше Југославије, које су важне за заступање интереса породица у Босни и Херцеговини.

САВЈЕТОДАВНИ ОДБОР ИНЛ-а

Савјетодавни одбор је дио организационе структуре ИНЛ-а. Он се састоји од шест чланова који представљају бошњачке, српске и хрватске породице, које су предложила удружења породица из цијеле Босне и Херцеговине и који су изабрани од стране Управног одбора ИНЛ-а на мандат од четири године.

Његове одговорности су да прати рад ИНЛ-а, савјетује руководство ИНЛ-а у вези с проблемима породица, промовише процесе тражења и идентификације код органа власти, и предлаже пројекте и иницијативе релевантне за рад ИНЛ-а.

У склопу својих иницијатива у 2018. години, Савјетодавни одбор је организовао шест округлих столова на локалном нивоу у Мостару, Бугојну, Тузли, Дервенти, Брчком и Сарајеву, окупљајући породице, органе власти и међународне организације које су укључене у овај процес. На тај начин, он је омогућио сарадњу релевантних актера и повећао разумијевање породица о актуелним процесима и, такође, омогућио размјену информација о фази тражења појединачних чланова породица.

РЕГИОНАЛНА КООРДИНАЦИЈА УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА НЕСТАЛИХ ЛИЦА

Регионална координација удружења породица несталих лица са подручја бивше Југославије је регистрована као непристрасна, невладина, непрофитна организација за људска права при Министарству правде БиХ 2011. године. Окупља 18 удружења породица и/или њихове савезе из Босне и Херцеговине, Хрватске, Србије, Црне Горе и Косова, без обзира на етничку припадност.

Кроз организацију конференција и састанака у региону, посебно на Међународни дан несталих лица и Међународни дан људских права, Регионална координација подиже свијест јавности о проблему несталих лица и залаже се за права жртава и њихових породица. Она пажљиво прати рад органа власти и процес тражења несталих у свакој од наведених земаља у региону. Кроз свој ангажман, Регионална координација захтијева и доприноси бољој сарадњи свих држава актера и обезбјеђује информисање породица.

Комеморација у организацији породица несталих особа, Илијаш, 2018.





Црвени крст/криж при прикупљању додатних података о особама несталим на подручју Фоче, 2004.

ПОДРШКА МКЦК-а

МКЦК је ангажован у процесу тражења и пружања подршке породицама несталих лица од почетка сукоба у Босни и Херцеговини. У оквиру свог мандата, истакнутог у Дејтонском мировном споразуму, бави се питањем несталих лица и пружањем подршке њиховим породицама у остваривању њиховог права да знају шта се десило са њиховим најмилијима. Поред осталих активности, МКЦК је председавао Радном групом за нестала лица у Босни и Херцеговини, и заједно са локалним организацијама Црвеног крста/крижа прикупљао и достављао надлежним органима захтјеве за тражење несталих лица и анте-мортем податке, и објављивао књиге са фотографијама личних предмета пронађених заједно са ексхумираним посмртним остацима. МКЦК наставља да подржава ИНЛ и удружења породица, заједно са Друштвом Црвеног крста/крижа Босне и Херцеговине.

ЈАЧАЊЕ ДОМАЋИХ ИНСТИТУЦИЈА

МКЦК настоји да оснажи домаће институције и организације у рјешавању питања несталих лица. Како би се убрзао процес тражења несталих лица, МКЦК је пренио податке о несталим лицима и њиховим тражиоцима ИНЛ-у. У том процесу, Црвени крст/криж Босне и Херцеговине је контактирао преко 6.000 породица несталих лица и обавијестио их о преносу података из МКЦК у ИНЛ, док су подаци о несталим лицима и њиховим тражиоцима ажурирани.

Од 2016. године, МКЦК је ИНЛ-у предао више од 25.000 страница документације прегледане у архиви Хашког трибунала за потенцијалне активности тражења. Прикупљени документи су допринијели лоцирању посмртних остатака стотина људи. Поред тога, МКЦК повећава своје напоре на изградњи локалних форензичких капацитета, у оквиру петогодишње стратегије у циљу убрзања процеса тражења.

ОДГОВОР НА ПОТРЕБЕ ПОРОДИЦА

Потребе породица захтијевају широк спектар различитих мјера: финансијску подршку, правну и административну подршку, психолошку и психосоцијалну подршку, док холистички приступ укључује активности на свим нивоима друштва (породица, заједница, општина, ентитет и органи на државном нивоу).

У протекле двије године МКЦК је поново размотрио своје активности психосоцијалне подршке у Босни и Херцеговини, поредећи их са потребама које су навела удружења породица и породице несталих лица. Примарни циљ повећања одговарајуће подршке, заједно са комуникацијом и пратећим активностима, је адекватно јачање подршке друштва и заједнице породицама током средњорочног периода 2018–2022.

Уско сарађујући са удружењима породица, другим организацијама и широм заједницом, наш циљ је јачање способности појединаца и породица да се изборе са тешкоћама које произилазе из неизвјесног губитка.

КОНСОЛИДОВАЊЕ МРЕЖЕ ПСИХОСОЦИЈАЛНЕ ПОДРШКЕ

Подизање свијести и омогућавање консолидовања знања о психосоцијалним аспектима неизвјесног губитка и тражењу несталих лица је интензивирано кроз сарадњу са академским заједницама, невладиним организацијама, локалним организацијама Црвеног крста/крижа и удружењима породица несталих лица. Очекује се да ће ово повећати друштвену солидарност и квалитет услуга породицама. МКЦК је до сада организовао три радионице са професорима релевантних факултета, омогућавајући размјену искустава и знања о раду на питањима несталих лица и пружању подршке њиховим породицама.

ПРОЈЕКТИ ПСИХОСОЦИЈАЛНЕ ПОДРШКЕ

Само од 2016. до 2018. године, МКЦК је пружио финансијску и стручну подршку за 54 пројекта психосоцијалне подршке породицама несталих лица у Босни и Херцеговини, која су спровела удружења породица и локални Црвени крст/криж. Према извјештајима удружења породица, више од 10.200 чланова породица несталих лица је директно или индиректно имало користи од ових пројеката у протекле три године.

ЕДУКАТИВНИ СЕМИНАРИ О ПСИХОСОЦИЈАЛНОЈ ПОДРШЦИ

Од 2016. до 2018. године, МКЦК је организовао пет едукативних семинара за преко 70 представника удружења породица и чланова теренског особља ИНЛ-а. Семинаре су водили искусни психолози и психотерапеути у циљу јачања њихових вјештина за свакодневну комуникацију са породицама несталих лица и техника самозаштите.

СТИПЕНДИЈЕ ЗА СТУДЕНТЕ МАГИСТАРСКИХ И ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

У Босни и Херцеговини, МКЦК спонзорисхе магистарске и докторске кандидате на државним факултетима друштвених наука, права и медицине који се баве рјешавањем посљедица нестанка, психосоцијалним проблемима и потребама породица, као и појединачним или друштвеним реакцијама на њих. Три таква истраживачка пројекта су одобрена у 2018. години.



Међународни комитет Црвеног крста/крижа (МКЦК) широм свијета помаже људима погођеним оружаним сукобима и другим насиљем тако што ради све што је у његовој моћи да заштити њихово достојанство и ублажи њихову патњу, често скупа са другим партнерима из Црвеног крста/крижа и Црвеног полумјесеца. Такође, настојимо спријечити страдање јачањем хуманитарног права и заговарањем универзалних хуманитарних принципа.

Људи знају да могу рачунати на нас када су у питању спашавање живота у ратним зонама и блиска сарадња са заједницама како би разумјели и одговорили на њихове потребе. Наше искуство и стручност омогућавају да наш хуманитарни одговор буде брз, учинковит и непристрасан.



ICRC

International Committee of the Red Cross
Kolodvorska 12
71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
T +387 33 56 56 50
sarajevo@icrc.org
www.icrc.org/ba

© ICRC, December 2018